

BAŞAR

BAŞARIR

Bize Umut Gerek

2012-2003

Düzenboz

Çıktığınız Hevesle İniniz

Getirin O Günleri Yakalım Bu Öyküleri

♥ can
öykü

BAŞAR BAŞARIR
BİZE UMUT
GEREK

© 2014, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Düzenboz, 1. basım: Geniş Kitaplık, 2012

Çıktığınız Hevesle İniniz, 1. basım: Doğan Kitap, 2004

Getirin O Günleri Yakalım Bu Öyküleri, 1. basım: Doğan Kitap, 2003

Bize Umut Gerek adı altında Can Yayınları'nda 1. basım: Şubat 2014, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Faruk Duman

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Tasarım (www.lom.com.tr)

Kapaktaki fotoğraf: Başar Başarır

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Ayhan Matbaası

Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. Gelincik Sokak No: 6 Kat: 3 Güven İş

Merkezi, Bağcılar, İstanbul

Sertifika No: 22749

ISBN 978-975-07-1943-1

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

www.canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 10758

BAŞAR BAŞARIR
BİZE UMUT
GEREK

ÖYKÜ

♥can

Başar Başarır'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitabı:

Teklifinizle İlgilenmiyorum, 2013

BAŞAR BAŞARIR, 1970'te İstanbul'da doğdu. İstanbul Erkek Lisesi'ni ve Boğaziçi Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümü'nü bitirdi. Londra'da City University Sosyoloji Bölümü'nde yüksek lisans yaptı. 1995 yılından itibaren televizyon yayıncılığı alanında çalışıyor. 2004 yılında Sait Faik Hikâye Armağanı'nı kazandı. Yayımlanmış öykü kitapları: *Kent Kitabı* (1992), *Eski Şehrin Ayazı* (1996), *Nedir Hayat* (2000), *Getirin O Günleri Yakalım Bu Öyküleri* (2003), *Çıktığınız Hevesle İniniz* (2004), *Düzenboz* (2012), *Teklifinizle İlgilenmiyorum* (2013).

İçindekiler

DÜZENBOZ

ben Fırıncı Musa	15
sen Çikolata	25
o Açılmıyor	37
biz Boğazlı Kazak	49
siz Gören Gözler	65
onlar Şehzadenin Sünneti	75

ÇIKTIĞINIZ HEVESLE İNİNİZ

Ağaç Seyretme Bayramı	93
Karantina Geceleri	97
Yalan Yazan Yazar	103
Enişte	117
Deniz Feneri	121
Monica	125
Saltanat Takvimi	131
İçim Dışım Bir	139
İftira	147
Şehre Doğru	151
Havlamak İstiyorum	155

Tüketici Paneli	159
Uykusuz	171
Sanki Bütün Dünya Buna Bağlıymış Gibi	181
Kaçakçı	193
Meşin Yuvarlak Kırmızı	201
İşaretler	205
GETİRİN O GÜNLERİ YAKALIM BU ÖYKÜLERİ	
Tunç Çağına Dönüş	211
Köprüdekiler	215
O Bende	219
Yergösterici	225
Merdiven	231
Küf Kokusu	235
Yaradılış	239
Çaresizlik	243
Meridyenler	245
ESKİ DEFTERLER	
Sonsuz Dalga	255
Yelkovanlar	269
Erik Türkçe	281
Bayan H.'nin Hayata Dönüş Resitali	295
Son Bir İyilik	307
Format Meselesi	321
OKURA NOTLAR	
Bizsesine Dur İhtarı	329
İşaretler	333

DÜZENBOZ

Bu kitaptaki olayların ve karakterlerin tamamı elbette ki kurgusaldır.

Ancak, anlatılanların gerçek hayattaki olay ve karakterlerle benzerlikleri hiç de tesadüfi değildir.

ben

Fırıncı Musa

Bi ticari durdu kapıda. Görmemiş gibi yapıyorum. Buralarda takılacaksın racon böyle. Astına da, üstüne de görmemiş gibi yapacaksın. Ki bahçene atlamasınlar. Direksiyondaki cıvık tam bir bitirim. İt, haza it. Dat dat kornaya basıyor. Terbiyesi kıt tipsizin teki, belli.

Buralarda takılıyorz dediysek, mahallenin kibar abileri, ablaları gibi değilim ben. Biraz yerliyim, biraz da yersiz. Misal, golf oynamıyorum. Kışın kayak, yazın sörf yapmıyorum. Sonbaharda safarım yoktur pek. Konyaktan, şaraptan, köpükten anlamam. Arabam ağır, kulağım sağır, yuvarlanıp giderim. Tekneyle de çıkmıyorum hafta sonları. Zaten sudan tamamen çıkmışım. Balık olmaktan da, oltadan da, ağdan da... Ekmek yapıyorum. Odun, tava, salamura...

Kapıya kadar gitmek, ticarinin ayağına çömelmek olmaz. Evlere servis yapılır, lakin arabaya servisimiz yoktur abiler. Çıraksak köle değillik ya. Adam gibi insan, gelsin alsın ekmeğini. Çöpur!

Misal, mahalleye yeni bir artist taşınmış, gençten. Sipariş versinler diye dört göz oldum, bekliyorum kaç gündür. Genç artistin genç sevgilisi olur. Sabahları kapıya çıkar. Saçı başı dağılır, yakası paçası açılır. Bacakları görünür.

Ekmeklerin arkasında mutlaka bir gazete sayfası.

Muhafız alayının tamamını içeri atmışlar. İyi bok yediniz abiler. Oturup namusunuzla yapsaydınız ya işinizi, keriz mi bu millet, keriz miyiz biz?! diye başlıyorum. Ama içerdeki bu ağalara, beylere kızgınlığımı muhafaza edemiyorum ben. Derken aklıma demir parmaklıklar geliyor. Hoşafımın yağı kesiliyor o dakika. Üzülüyorum. Vay be, diyorum, ayrı gayrı düştüler çiftten çubuktan. Tarlası, harmanı dağılmıştır her birinin. Ne bela!

Var ya, büyük toprak ustası Osman Efendi'ye de kızamıyorum, ormandan emekli. Nutuklarına filan sözüm yok. Konuşsun. Tek darıldığım, dünyanın en gürültülü motosikletine binip uça uça giderken kalın kafasına takmadığı kırmızı miğferidir. Bir de bir türlü vurdurmadığı şu tetanos iğnesi. 8 numaradaki doktor dedi. Olmak lazım gelirmiş. Ya tetanos ya kemoterapi, öyle bir şey tehlikesi. Topraktan geçermiş.

Vallahi olmaz yenge. Haybeye zorlama beni. Bir ekmek için pazarlık eden böyle müşteri bile var. Fırıncılar odasının tarifesiyile bağlıyız biz. Daha ucuza veremiyoruz. Askı da boş, kimsenin gönlünden kopmamış şuncacık somun. Hadi başka kapıya yenge, patron görürse başımız belaya girer, anında jandarma biter, jandarma karşında. Ondan sonra anlat derdini boktan yahut da sikten bir adama. Ne desem yalan. Yengemde ekme parası nanay ama çene hiç durmuyor. Helal paraymış, vereceği de ne, üç kuruş. Altı yok pabuç gibi geziyor bütün gün dükkân dükkân. Ucuza ekme peşinde. Lafı öyle bir uzatıyor, uzatıyor ki, sonunda içimden çıkan bir el, ah o el var ya o el, tuttuğu gibi ekmeleleri dolduruyor hanımın torbasına. Bu da benden olsun yenge, ziyarı yok. Ama kaybol şimdi. Enselenmeyelim sabah sabah.

Ticarideki cıvık, camını indirmiş, el ediyor. Artık kapıya çıkıyorum, mecbur. Göt kispetten çıkınca uçkur dokuz yerinden patlarmış.

— Hişt bilader, diyor, sen oryantal biliyo musun?

Fesuphanallah. Geri dönüp tezgâhın altındaki keseri alacağım. Omuz başına indirmeden kompresör yapmaz artık bu zonta. Contasını yakmak lazım kısa yoldan.

Lafa eziyet etmeden, harbi harbi konuşmayı pek severim. Mahallenin hiçbir şeyi benden sorulmaz. Ben, Ekmekçi Hüseyin'in çırağı Musa. Ramazan pidesi gibi yayılmışım olduğum yere. Göt göbek salmışım. Gözüm bir şeycikler görmüyor. Önü üç milim, arkası yedi milim eşyaları önemseyemiyorum. Dört çeker mevzulara kafam basmıyor. Ekmek yapıp satıyoruz.

Ha eğri büğrü bir un çuvalı –ağzına kadar dolsa da dik duramayan bir un çuvalıdır bu–, ha çuvallamış bir ben. Ekmekçi Hüseyin'in çırağı Musa.

Janti adamdır patron. Ekmek katiyen yemez, kahvede kumar oynar. Beyaz mendil, mendil cebinde. Musa oğlum, aç gözünü, fırın sana emanet!

Belli bir maaşım yok, kapıdan verilen bahşişler sayılmazsa. Saymadan alırım onu da, ihtiyacım yokmuş gibi. Yok zaten. Pazen gecelik hafifçe sıyrılır bazen. Parayı ararken cüzdanda, yukarıdan dikiz, manzara nefis. Patron da biliyor avantaları tabii. Salak mı? Bu yüzden kesiyor arpamızı. Bir ay bir maaş vermiyorsa, ertesi ay iki maaş vermiyor. Bi tek, bi çift almıyoruz yani. Olsun, sağlık olsun be Osman Usta! İğneni vurdur, miğferi tak. Sen bize lazımsın.

Cıvık zonta sırtıyor taksiden. Sesleniyorum:

— Sen ne diyosun usta yaaa?

Sesim gür çıkıyor. Elimde keser var ya, artık bi zahmet dayılanıyorum.

Birden dördüncü vitesten ikiye takıyor muhabbeti. Kompresör diye buna derler:

— Ne bozuluyorsun fırıncı abi, şakacıktan sordum vallahi.

Yumuşuyorum. Arka koltuktaki süt beyazı ablayı anca görüyorum. Nefesim kesiliyor. Hacıosman bayırında dikilen enkazlardan değil bu. Yeni gelmiş anlaşılın. Kuzey'den.

— Ondörtlü ister misin? diye soruyor cıvık taksici. Güney'den gelme.

Amerikalılar hibe etmiş. Onlar da memleketin taksicilerine hibe ediyorlar ister istemez. Sırıttıyor.

— İstemem silah filan. Neme lazım.

Her ay en az bir çeyrek altın artıyor gırtlığımdan. Ayıp mı söylemesi? Öğleden önce açmamayı âdet edinmiş veyahut da marifet sayan çarşının yegâne sarrafı, kırışık suratlı kalfadan alıyorum çeyreği. Hediye mi? diye soruyor. İllaki soruyor uyuz. Yok, diyorum, değil hediye. Kadife kese istemez. Doğrudan elime say. Aldım mı çeyreği? Aldım. Ama çeyreği verecek kimsem var mı? Yok. Kimsem yoksa, hediye verecek kadar bile kimseyi tanı mıyorsam, sen düşün artık, tembel kalfa. Biriktirip, biriktirip bir tam yapsam, o zaman çıkar mı şöyle tam kafama göre bi yoldaş? Nerdee!

Geçen gün gittim istikbal caddesine. Serseri dostum fukaralığın takendisiyle buluşmaya. Oturup çay içtik bir, iki, üzüm. Eski günleri yâd eder gibi, numaradan ağlaşarak. Kimler kimler gelip geçti, hepsini andık, bir, iki, üç buçuk. Ayrılırken çıkarıp cebine birkaç kuruş koymaya kalktım. Beceremedim. Karşılıklı reziller olduk. O nasıl lakırdıymış öyle Musa, diye çıkıştı. Beni kucakladığında karnımdaki çayın lıkırtısını duydum. Vay benim köse sakalım. Bunu da yapamadın be Musa.

Düşün düşün, boktur işin tembel kalfa. Yapacak bir şey yok. Haybeye istif benimkisi. En olmadı atıcam hamur kazanına çeyrekleri, işte geldik gidiyoruz, sen olsun Halep şehri.

Ticari hâlâ kapıda.

— Fırıncı, ondörtlü istemezsin, onsekizlik ister misin peki? (Gözüyle çaktırmadan arka koltuğu işaret ediyor.) Kiralık falan değil ha, evladiyelik. Al tepe tepe kullan, sıkıldın mı, sen de sat gitsin, son sahibi olma sakın. Elden çıkarmayı bileceksin. Yoksa elinde patlar.

İyice yaklaşıp sözde çaktırmadan camdan içeri bakıyorum, eteği de pek kısaymış. Süt beyazı, bacakları hele süt beyazı.

Bu cıvık ticariyi şimdi katlayıp cebine koyabilmeli insan. Oyuncak bir araba gibi. Sonra çıkarıp oynarsın. Böylece hemen karar vermek zorunda kalmazsın. İyice bi düşün taşın, di mi? Buldun bir koyun, demiş, ye de doyun. Nene lazım oyun moyun. Çengi mi olucan be kör olası? Lazım mı şimdi sana on sekizlik bi abla?

Gözümün önünde çocukken isteyip de alamadığım bütün oyuncak arabalar... Hiçbirinin içinde beyazın beyazı bir kız hatırlıyorum, hayret.

Ne demeli şimdi bu cibilliyetsize? Pazarlık mı etmeli? Yüz mü, bin mi, peşin mi? Ah Osman Usta ah, şimdi olsaydın yanımda, biraz akıl verseydin o koca kafandan çıkarıp. Adı batsın Giresun'un, bekleseydi gölgede. Neden gittin memlekete?

— Adı ne? diye soruyorum. Adını bilip ne yapacaksam?

— Olga! Telefona da Tolga diye kaydedersin, yenganim uyanmaz.

Pis pis sırtıyor. Lan taksici, belanı sikeyim taksici.

Hususi Abiler geçiyor bazen. Hususi Abiler, fırından ekmek alalım, diyorlar hep geçerken.

Önlerine düşüyorum. İçeri giriyoruz. Sıcak yüzümüze vuruyor. Kasalar bomboş. Vay anasını sayın seyirciler! Nerede usta bu somunlar? Bitti mi? Yok. Çıkma-

mış. Hiç çıkmamış. Hamur tutmamış dün gece. Mayalanmamış.

Bayağı bir saydırdım kürekçilere. Nasıl çıkmaz bu fırından ekmek diye.

Fırının tam arkasında odam. Hatice karısının horozuyla bakışık. Kışın iyi de, yazın erkenden bastırıyor odun ateşi. Cehennem gibi ısınıyor duvarlar, ısınıyor tavan, karşıda horozun ibiği. Bir de kürekçilerin bitmez türküleri gece boyu. Dinle ki için açılsın. Yetmiş iki milletin derdi bu türkülerde.

Kapı sabahın beşinde güm güm. Her nasılsa uyuyakalmışık koyun koyuna.

— Musa, aç Musa!

Jandarma mı? diye soruyor süt beyazı. Gözleri faltaşı gibi kocaman. Ne jandarması iki gözüm, jandarma mı kaldı memlekette? Polistir bu saatte gelen.

Sonradan duydum ki o gece, şehirdeki hiçbir fırında hamur mayalanmamış. Biz tabii bilmiyoruz.

O sırada, ayakkabısının altı delik, canı sıkkın, içinde büyük bir boşlukla caddeye yeni inmiş gazeteci sigarasını yakmak için durmuş, rüzgân kolluyordu, siz görmediniz. Hemen önünüzde olup biten onca kepezeliğe durup bir an bile bakmazken görülüyorsunuz. Ama siz görmediniz. Beşer, siz. Sizler. Beyaz bereli siyah tetiği çektiğinde, canı uçmuş gazetecinin çelimsiz bedeni kuş gibi kaldırıma düştüğünde, acemi bir işçinin döşediği çarpık taşlar üzerinde birikip gölleşen o kan kapkarmızıydı, siz görmediniz. Beşer, siz. Hiçbiriniz. Hayatta üç şeye güven olmazmış. Bir tanesi şems-i şita, kış güneşi.

Bize Umut Gerek, Başar Başarır'ın daha önce yayımlanmış üç kitabını buluşturuyor: *Düzenboz* (2012), *Çıktığınız Hevesle İniniz* (2004) ve 2004 yılında Sait Faik Hikâye Armağanı'na layık görüldüğü *Getirin O Günleri Yakalım Bu Öyküleri* (2003).

Başar Başarır, yaşamın tüm rezil alışkanlıklarına, can sıkıcı değerlerine, dil-düzen takıntılarına sinir bozucu bir gülüşle yaklaşıyor; göz önünde bulunmayı getirip okurun bir daha unutamayacağı bir biçimde masanın üzerine yerleştiriyor. *Bize Umut Gerek*, her okur için, Başarır'ı ciddi biçimde yeniden okumanın gerekliliğini kanıtlayan kırk öyküyü topluyor. Tam bir dil şenliği.

Kapakdaki fotoğraf: Başar Başarır

 can

canyayinlari.com twitter.com/canyayinlari facebook.com/canyayinevi

ISBN: 978-975-07-1943-3

9 789750 719431